

Pismo Janezu Gradišniku, nelektorirano

Dragi Janez,

nekdaj si pogosto pisal o dobri slovenščini in kritiziral slabo. Marsičesa se je bilo moč naučiti od tebe in drugih, ki ste se ukvarjali s tem. Zdaj pa so postojanke, s katerih ste se oglašali – stalne rubrike v časopisih, nekaj časa celo na televiziji, jezikovno razsodišče, občasne javne izjave, ne bom našteval imen, da koga po krivici ne izpustim – zapuščene in opustele. Zakaj? Ste odnehali iz obupa? Ali se vam je spričo ComeZus in BigBang zagabilo? No, ta moda kramarskega kvazisvetovljanstva mine, kakor pač vsaka moda, s slovenščino pa bo vedno veliko opravkov, dvomov, razvojnih novosti itn., to delo se ne konča pri uličnih napisih. Ali naj ostane prepuščeno zgolj laičnim pritožbam in ugibanjem v pisnih bralcev?

Pišem ti ob povsem konkretnem primeru: oni, njih, njim, nje, pri njih, z njimi. Spodbodla pa me je k temu pismu lektorica literarne revije. Citirati moram dva stavka, da bo stvar razumljiva. Napisal sem: "Značilno za vse te natofobne skupine je, da jih noben argument z nasprotne strani ne prepriča. Kar nje zadeva, so vsi izdatki za Natopis in podobno propagando stran vržen denar." V reviji je natisnjeno: "Kar zadeva njih, so..."

Lektorici tega skoraj ne smem očitati, kajti drži se splošno uveljavljene prakse. Celo večina članov Društva pisateljev bo rekla in zapisala, recimo, "o knjigah ni dovolj samo govoriti na proslavah, treba je za njih tudi kaj več narediti" – namesto "treba je zanje kaj več narediti". Če vzameva v roke časnike ali poslušava radio in televizijo: "To za njih ni problem." ... "Ogledal si je še njih." ... "Ko njih naučimo." In tako naprej, samo še njih poznajo, za njih vedo, njih vidijo. Kajpak to zanje ni problem, ampak ko si ogledamo še nje in ko nje naučimo, ko zanje zvedo, nje vidijo, nje spoznajo...

Gotovo to ni najakutnejši primer sodobnega krotovičenja slovenščine, a me vendarle zanima, kaj ti misliš o tem.

Lep pozdrav, Miloš Mikeln